

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 116/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

111/2008. (X. 21.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ debreceni lakos 2008. május 27-én előterjesztett panaszát a 2008. október 21-én megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv, a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a vele szemben 2008. május 22-én 14.00 és 15.00 óra közötti időben foganatosított rendőri intézkedés kapcsán élt panasszal, amelyet 2008. május 27-én a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányságon adott elő, és amelyet a panaszos június 12-én szintén szóban előadott kérelmére a Rendőr-főkapitányság a Testülethez áttett. A panaszt a Testület 2008. június 30-án érkeztette.

A panaszos panaszában előadja, hogy a panaszolt időpontban a tartózkodási helyeként bejelentett címen tartózkodott egy barátnője társaságában. A barátnője arra lett

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

figyelmes, hogy átugrott a kerítésen „egy maszkos ember”, akit kis idő múlva újabbak követtek. Ekkor mindketten kimentek a ház elé, és az udvaron „kb. 5-6 fekete ruhás, maszkos, rövidcsövű puskával felfegyverkezett személyt” láttak. Ezen személyek a panaszos előadása szerint nem mondták, hogy mit akarnak, csak azt kiabálták, hogy jöjjenek ki a házból, tegyék fel a kezüket és álljanak a falhoz. A panaszos ettől nagyon megrémült, mivel terhessége hatodik hónapjában volt első gyermekével. A kiabálás hallatán felhúzta pulóverét és a hasára mutatva mondta, hogy ő hat hónapos terhes. Megjegyzi, hogy lehet, hogy akkor nem pont ezeket a szavakat használta, de annyira megrémült, hogy utólag nem tudja pontosabban felidézni, mit mondott.

Erre a „Kuss!” választ kapta és újra felszólították, hogy álljon a falhoz. Az első felszólítás alatt a panaszos Staffordshire fajtájú kutyája is észlelte az idegenek érkezését, és feléjük indult, majd kb. két méter távolságra tőlük megállt és ugatni kezdett. Erre válaszul a kommandósok kb. három alkalommal lefűjték a kutyát valamilyen, a panaszos által nem ismert spray-vel. Ezzel kapcsolatosan a panaszos megjegyzi, hogy kutyája két évig járt iskolába, és engedelmességi vizsgával rendelkezik, amelynek köszönhetően bármilyen tevékenységet csak vezényszóra hajt végre. Erre tekintettel a kutya „semmiféleképpen nem ment volna a rendőrökhöz” közelebb, ha erre a gazdájától nem kap utasítást.

Ezt követően a rendőrök közül néhányan bementek a házba, a kutya követte őket. A panaszos a házban történeteket nem látta, mivel a fal mellett állt, de hangokat hallott bentről, így azt is, hogy a kutyát a házon belül újra lefűjték.

Rövid idő elteltével a rendőrök kijöttek a házból, és ekkor közölték a panaszossal, hogy kit keresnek, aki erre válaszul előadta, hogy az illetőt nem ismeri, de „rémlik neki” ilyen név a ház közelmúltban lezajlott adásvétele kapcsán látott papírokról. Ekkor kérték tőle, hogy hozza ki a házból az adásvételi szerződést, ám a panaszos a házba nem volt hajlandó bemenni, mivel a kifűjt spray-t egészségére ártalmasnak gondolta, ezért kérte barátnőjét, hogy hozza ki a házból a szerződést.

A papírt a közben a helyszínen érkezett nyomozók megnézték, majd távoztak anélkül, hogy a panaszos számára felvilágosítást nyújtottak volna. Röviddel azután egy kommandós lépett a panaszoshoz, hogy felvegye az adatait, és tőle kérdezte meg a panaszos, hogy kit és miért keresnek. Ezzel kapcsolatban nehezményezi, hogy pár mondatos felvilágosítást csak ekkor, és csupán kérdezősködésére válaszul kapott. Megjegyzi, hogy sem az események során, sem azt követően nem voltak tekintettel állapotára, és nem kérdezték meg tőle, hogy megrémült-e, szüksége van-e orvosra. Ugyanakkor elismeri, hogy az egyik kommandós felhúzta az arcán a maszkot, és megkérdezte tőle, hogy hozzon-e székert, illetve megnyugtatta, hogy nincs semmi baj.

Panaszában előadja, hogy álláspontja szerint a házkutatás során a padlásteret is át kellett volna vizsgálniuk a rendőröknek, de erre szerinte azért nem került sor, mert az

lakattal le volt zárva, és csak létrával lehetett volna felmenni, pedig a létra ott volt a fal mellett ledöntve.

Sérelmezi, hogy az események során nem kapott tájékoztatást a történések okáról illetve, hogy nem kérték elnézését, miután igazolta és tisztázta magát. Sérelmezi továbbá, hogy a ház a történeteket követően „tele volt ezzel az irritáló spray-vel”, továbbá, hogy az események során nagyon megijesztették. Az események másnapján felkereste védőnőjét, aki vizsgálatokat javasolt neki. Az ezekről készült iratokat nem csatolta, de elmondja, hogy az orvos megállapította, hogy gyermeke szívhangja „kiugró” az őt ért stressz következtében, továbbá hasfala bekeményedett, ami azért veszélyes, mert ennek következtében megindulhat a szülés.

Végül a panaszos megjegyzi, hogy az esetet követően észlelte, hogy a pince garázsában lévő két robbanómotoros makett eltört. Ezzel összefüggésben előadja, hogy a makettek használt, kb. kétéves darabok, amelyek árát újonnan 150-200 000 Ft-ra becsüli.

A panaszos utóbb, a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság 2008. június 4-i keltezésű értesítésére alapján, 2008. június 12-én úgy nyilatkozott, hogy a panasztételekor felvett jegyzőkönyvben foglaltakat egy kérdésben kívánja pontosítani, ugyanis a kutyájuk engedelmességi vizsgája okmány formájában nincs meg, mivel a két éves iskola elvégzése után a vizsgára nem vitték el, de megjegyzi, hogy a feladatokat egytől-egyig meg tudja csinálni.

Ezen nyilatkozatában – amellett, hogy jelezte, ügyének kivizsgálását a Testülettől várja – kérte annak tisztázását, hogy a panaszolt intézkedés jogszerű volt-e és hogy a rendőröknek volt-e parancsuk, hogy a házba bemenjenek. Szintén kérte, hogy a vizsgálat eredményéről írásban értesülhessen.

II.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatósága által a Testület rendelkezésére bocsátott rendőri jelentés szerint a Brevetési Szakszolgálat „Hortobágy” Akció Osztálya panaszolt intézkedésére dr. A. V. r. ezredes utasítására került sor a Felderítési Osztállyal közösen hét fő részvételével. Az intézkedésbe bevont rendőrök a szükséges védő és taktikai felszerelés felvételét követően a Felderítési Osztály által megadott címre mentek azzal a céllal, hogy egy személyt elfogjanak. Az épülettől távolabb parkoltak le, ahol a csoport parancsnoka megszervezte az épület és a hozzá tartozó kert külső zárását, majd három fő pozíciót foglalt a kb. 2,5 méter magas kerítés bejáratú kapujánál.

A bent lakó személyeket ezután háromszor felszólították, hogy jöjjenek ki az épületből, miközben a kiskapu felett átnézve a rendőrök egy házat és attól balra egy garázst láttak, amelyek ajtóit nyitva voltak. A házban egy nőt láttak mozogni, aki többször elment a nyitott bejáratú ajtó előtt, de úgy tűnt nem működik együtt velük.

Az egyik rendőr a jelentésben foglaltak szerint ezt jelezte a parancsnokuknak, aki engedélyt adott a magánterületre történő behatolásra és a ház átvizsgálására. A rendőrök a kerítésen átmászva jutottak be az ingatlan kertjébe, ahol egy nagytestű kutya ugatva támadt rájuk. A támadás elhárítására a rendőrségnél rendszeresített könnygázt alkalmazták, amelynek eredményeként a kutya a támadással felhagyott és a ház irányába elfutott. Ezt követően a rendőrök a tanult taktikák alapján megkezdték a kert és a ház átvizsgálását. A jelentés szerint a házból ekkor két nő – a panaszos és barátja – jött ki, akiket a rendőrök intézkedés alá vontak, és tőlük információt gyűjtöttek a házban tartózkodókról. A két nő erre azt a választ adta, hogy csak ők ketten vannak otthon.

Ezután az egyik rendőr „A törvény nevében!” felszólítást követően, miután a házból nem jött ki senki, társaival megkezdte a ház átvizsgálását. A ház egy nappaliból és két másik helyiségből állt. Amikor a rendőrök a nappaliba értek, azt észlelték, hogy az udvaron rájuk támadó kutya beszalad a lakásba és ismét feléjük tart, mire ők újra könnygázt alkalmaztak vele szemben. Ennek eredményeként a kutya abbahagyta a támadást. A házban a keresett személyt nem találták, ezért megkezdték a garázs átvizsgálását, ami szintén nem vezetett eredményre. Ezt követően a panaszos elmondta, hogy a házat kb. egy hete vették, és a keresett személyt már régen nem látták.

A jelentés végül megjegyzi, hogy a házhoz közelítve a rendőrök látták, hogy az egyik nő terhes, és erre az intézkedés kezdetétől tekintettel voltak, illetve a nőt a csoport parancsnoka többször szóban megnyugtatta. Végül rögzíti, hogy az intézkedés során személyi sérülés és anyagi kár nem keletkezett.

III.

A Testület a tényállás tisztázása, valamint a panasz és a rendőri jelentés közötti ellentmondások feloldása érdekében megkereste a panaszost telefonon 2008 szeptember 23-án. A panaszos a következőket mondta el. A ház a kerítéstől nagy távolságra, kb. 70 méterre helyezkedik el, tehát nem kizárt, hogy ha a felszólítás nem volt elég hangos, akkor nem hallották. A panaszos szerint amennyiben hangos lett volna a felszólítás, a kutya bizonyosan jelzett volna ugatással, mivel erre van idomítva. A panaszos azért is valószínűtlennek találta, hogy a rendőrök a behatolás előtt felszólították volna őket arra, hogy kijöjjenek a házból, mivel később a szomszédai közül néhányan arról számoltak be neki, hogy amikor meglátva a rendőri intézkedés előkészületeit kijöttek az utcára, a rendőrök őket csendre intették és visszaküldték a házaikba.

Ezt megerősítette a panaszos szomszédja, D. P. is, aki 2008. szeptember 24-én szintén telefonon elmondta, hogy a kérdéses napon az autóját mosta a házuk kertjében, amikor az utcára kipillantva egy fekete ruhás személyre lett figyelmes. A fekete ruhás alak

kezét a szája elé téve jelezte neki, hogy maradjon csendben, és szintén a kezével mutatta, hogy be kellene mennie a házba. D. P. elmondta, hogy semmilyen felszólítást nem hallott, az egész akció csendben folyt. Megemlítette, hogy a környéken számos kutya van, amelyek a zajokra általában ugatással reagálnak, erre azonban ebben az esetben nem került sor.

Az intézkedés időtartamáról a panaszos azt mondta, hogy az egész kb. öt perc alatt lezajlott, és nagyjából másfél-két percet kellett a falnál állnia. Innen akkor mozdult el, amikor a kommandósok a házból kijöttek, és előjött a házból vagy mögüle a kutya is. Ekkor az egyik kommandós azt mondta neki, hogy fogja meg a kutyát, különben kénytelen lesz lelőni. Ő megfogta a kutyát, és ekkor kérdezte meg az egyik kommandós, hogy hozzon-e székot.

A panaszos emlékezete szerint a ház átvizsgálása után a kommandósok megkérték, hogy hozzon kapukulcsot, és hamar elhagyták a telket, mondván, hogy küldenek be nyomozókat. A panaszos a beszélgetés során úgy emlékezett, hogy az adataikat már a nyomozók vették fel, és ők kérték meg, hogy hozza ki a házból az adásvételi szerződést, de ebben nem volt biztos, mondván, hogy stresszes állapotban volt, és elsősorban a kutyával volt elfoglalva.

Pontosította korábbi vallomását abban a tekintetben, hogy elsőként ő próbálta meg kihozni az adásvételi szerződést, de nagyon rosszul lett a bent terjengő spraytől, köhögni, öklendezni kezdett, és ekkor kérte meg a barátnőjét, hogy hozza ki a papírt.

Elmondta, hogy a helyszínen többször érdeklődött az intézkedés okáról, de mindenkitől csak azt a választ kapta, hogy a Kossuth utca 20. szám alatt kaphat felvilágosítást. Vagy az intézkedés után, vagy másnap, amikor bement a nevezett címre (a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság címére), azt a tájékoztatást kapta, hogy az elfogni kívánt illetőnek volt valamiféle incidense Debrecenben a „rendőr kollégákkal”.

Elmondta, hogy álláspontja szerint a rendőröknek akkor is meg kellett volna kérdezniük, hogy nincs-e szüksége orvosra, ha ő kifejezetten nem jelezte nekik, mivel látniuk kellett, hogy terhes, és azt is, hogy rosszul lett, amikor kijött a házból.

A robbanómotoros autó-makettekkel kapcsolatban elmondta, hogy azok a dobozukban álltak egy lépcsőfeljáró előtt. Valószínűsíti, hogy a kutatást végző rendőrök meg akarták nézni, nincs-e a keresett személy a lépcsősor alatt, és emiatt dobták félre a dobozokat, ekkor törhettek el a makettek. A panaszos teljesen biztos abban, hogy a rendőri intézkedést megelőzően a maketteknek nem volt semmi bajuk.

A Testület megkereste a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét is annak tisztázása céljából, hogy az elfogásra tett intézkedést mi alapozta meg. A rendőrség tájékoztatása szerint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság

munkatársai kértek segítséget két, Debrecen felé haladó gépkocsi megállításához, mert az volt a gyanú, hogy a járművekben kábítószerrel szállítanak. A Hajdú-Bihar megyei nyomozók „az egyik haladó gépkocsiban egyértelműen felismerték N. Zs. debreceni A Balmazújvárosi úton megkísérelték a N. Zs. által vezetett gépkocsi megállítását, azonban a helyszínről kitört és elmenekült. A gépkocsit kb. 2 órával később sikerült feltalálni a kitörés helyétől nem messze. A szemle során az autóból másfél kilogramm marihuána került elő.” N. Zs. elfogásának oka tehát a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) 282. §-ának (1) bekezdésbe ütköző kábítószerrel visszaélés alapos gyanúja volt. A cselekményt megelőzően N. Zs. ellen körözés nem volt kiadva.

IV.

A Testületnek elsődlegesen abban kellett állást foglalnia, hogy megvizsgálja-e a panaszt annak ellenére, hogy a panaszeljárást a panaszos a kifogásolt intézkedést foganatosító szervnél indította meg. Az Rtv. 92. §-a szerint akinek az törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – **választása szerint** – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, **vagy** kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A rendőri intézkedések során megvalósuló jogsérelmek kivizsgálására és szükség esetén orvoslására tehát az intézkedést foganatosító rendőri szervnek és a Testületnek (illetve a Testület eljárását követően az országos főkapitánynak) a panaszos döntését megelőzően párhuzamos hatásköre van. A panaszos döntése ezt a párhuzamosságot megszünteti: amennyiben az eljárást foganatosító rendőri szervhez nyújtja be panaszát, döntésével megszünteti a Testület eljárási hatáskörét.

Tekintettel azonban arra, hogy a rendőri intézkedések során bekövetkező súlyos alapjogsértések mind az egyén, mind a társadalom szempontjából rendkívül káros következményekkel járhatnak, a jogalkotó az Rtv. 93. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezéssel lehetővé tette ennek a szabálynak az áttörését, és a Testület hatáskörének „visszaállítását”, amennyiben a Testület úgy ítéli meg, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, és az eljárás átvételét maga a panaszos is kéri.

Ez a lehetőség azonban kivételes. A Testület csak bizonyos feltételek fennállása esetén él vele. Ilyenek – nem kimerítő jelleggel –, amikor a rendelkezésre álló adatok alapján eleve nagy mértékben valószínűsíthető a súlyos alapjogsértés, a panaszos döntése meghozatalakor neki fel nem róható okból (pl. a megfelelő tájékoztatás hiánya miatt) nem volt tisztában a két eljárás közötti választásának jelentőségével, vagy a folyamatban lévő eljárás olyan hiányosságokban, hibákban szenved, amelyek alapján valószínűsíthető, hogy a panaszos tisztességes és kellően alapos eljáráshoz fűződő joga

nem érvényesül megfelelően az intézkedést foganatosító szerv által lefolytatott eljárásban.

Jelen ügyben a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszost a rendőrség nem tájékoztatta megfelelően a választási lehetőségről, ugyanis 2008. május 27-i meghallgatása során nem kapott tájékoztatást arról, hogy kérheti panaszának a Testület általi vizsgálatát is, és ez megalapozza az ügy átvételét. Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése értelmében az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről. Ebben értelemszerűen benne foglaltatik a Testület eljárásáról való tájékoztatás is, e kötelezettségét azonban a rendőrség a meghallgatás alkalmával nem, hanem csak később, 2008. június 4-én teljesítette.

A rendőrség mulasztása nem értékelhető a panaszos terhére, ezért a Testület úgy döntött, hogy az Rtv. 93. §-ának (3) bekezdése alapján annak ellenére érdemben megvizsgálja az ügyet, hogy a panaszt a panaszos a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányságnál terjesztette elő.

Az intézkedés panaszolt részeivel kapcsolatban a Testület a következőket állapította meg.

1. A panaszos házána udvarára való behatolást a Testület jogszerűnek ítélte. Az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítás céljából. A rendőri jelentésből és az utólagosan megküldött tájékoztatásból kiderül, hogy a panaszolt esetben a behatolás célja bűncselekmény gyanúsítottjának elfogása volt, ezért azt a Testület szerint az intézkedés jogszerűsége nem vitatható.

Abban a kérdésben, hogy elhangzott-e felhívás az akció előtt, a Testület úgy foglalt állást, hogy nagy valószínűség szerint nem. E tekintetben a Testület a panaszos és szomszédja elmondását találta életszerűnek arra is tekintettel, hogy a rendőrség által keresett személy egyszer már kivonta magát a rendőri intézkedés alól, ezért tehát nem is lett volna indokolt a felszólítással ismét lehetőséget adni neki a menekülésre vagy elbújásra.

A felszólítás elmaradása ugyanakkor nem tekinthető jogsértőnek, hiszen az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy az intézkedő rendőr az intézkedés tényét csak az intézkedést követően közölje, ha az előzetes közlés az intézkedés célját veszélyeztetné.

2. A kutyával szemben használt gázspray tekintetében a következőket kell rögzíteni. Az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr a szolgálatban rendszeresített vegyi

eszközt a mások vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyonbiztonságot közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására alkalmazhat.

A panaszos maga is elismerte, hogy kutyája (amely a „köznapi értelemben” harci kutyának minősül) megindult a rendőrök felé. Az intézkedő rendőröknek nyilvánvalóan nem lehetett tudomásuk arról, hogy a kutya rendelkezik engedelmisségi vizsgával, mint ahogy arról sem, hogy a házban nem tartózkodik a keresett személy. Ebben a kiélezett helyzetben indokolható, hogy a harci kutya közeledését a rendőr a saját testi épségét közvetlenül veszélyeztető támadásnak ítélte, ezért a Testület szerint a gázspray alkalmazása is jogszerű volt.

3. A panasznak az a része, amely szerint a rendőröknek át kellett volna vizsgálniuk a padlásteret is, nincs összefüggésben a panaszosnak semmilyen alkotmányos jogával (ilyen összefüggés legfeljebb akkor lenne vizsgálható, ha a rendőrök a padlástérbe is behatoltak volna), ezért ezzel a kérdéssel a Testület nem foglalkozott.

4. A robbanómotoros makettekben okozott kárral kapcsolatban a Testület az alábbiakra hívja fel a panaszos figyelmét. Az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése alapján ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, **az ezzel okozott kárért azonban a Rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.**

Mivel a panaszos teljes vétlensége egyértelmű, és azt a rendőrség sem vonja kétségbe, ezért a panaszos a fenti szakasz alapján kártalanítási igényt terjeszthet elő az intézkedést foganatosító rendőri szervnél, ennek elutasítása esetén pedig polgári bírósághoz fordulhat.

A panaszos által telefonon elmondottak alapján elképzelhető, hogy az intézkedő rendőrök nem érzékelték a károkozást, hiszen a makettek dobozban voltak, nem egyértelmű tehát, hogy a kutatást végző rendőröknek észlelniük kellett, ha a dobozban lévő makettek a dobozok elmozdításakor eltörtek. Ez feloldja a panaszos állítása és a rendőri jelentésben foglaltak (miszerint anyagi kár nem keletkezett) közötti ellentmondást, ugyanakkor nem érinti a rendőrség kártalanítási kötelezettségét.

5. A panaszos végül sérelmezi azt, hogy neki az intézkedést követően is csak kérdésére adtak felvilágosítást az intézkedés okairól, nem kérdezték meg, hogy nincs-e szüksége orvosra, és az intézkedés végeztével nem kértek tőle elnézést.

A rendőri intézkedésről készült jelentés a panaszosnak azt az állítását, miszerint az intézkedés okáról őt csak kifejezett érdeklődésére tájékoztatták, nem cáfolja, és nem tartalmaz utalást arra sem, hogy az eljáró rendőrök az Rtv. által megkövetelt adataikat közölték volna a panaszossal. Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése értelmében ugyanis a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha pedig az a rendőri intézkedés

eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni, az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően pedig köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

Az nyilvánvaló, hogy jelen esetben az intézkedés előtti tájékoztatás nem volt elvárható a rendőröktől, azt követően azonban az Rtv. 20. §-a szerinti valamennyi tájékoztatást meg kellett volna adniuk erre irányuló kérdés nélkül.

Az Rtv. 20. §-ának idézett rendelkezései garanciális jelentőségűek. A Testület e körben utal az Alkotmánybíróság 54/2000. (XII. 18.) AB határozatára, amely szerint „[i]ntézkedésük alkalmával a hatóság tagjai nyilvánosan, az állam képviselőiként lépnek fel. A hatóság tagjainak intézkedési jogosultságát egyenruhájuk vagy igazolványuk igazolja. Az egyenruhát viselő hivatásos és szerződéses állomány tagjai azonban tevékenységüket nem arctalan tömegként, hanem közhatalom gyakorlására felruházott tisztviselőként végzik, akiknek egyedi azonosíthatósága alapozza meg esetleges személyes felelősségre vonásuk lehetőségét.” A jogbiztonság alkotmányos követelményéből ezen az úton vezethető le a rendőröknek az a kötelezettsége, hogy önmagukat az intézkedés előtt vagy annak végeztével azonosítsák.

Szintén a közhatalmat gyakorlók elszámoltathatóságának jogállami követelménye, ezen túlmenően pedig az állampolgárok tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való alapvető jogának minél teljesebb érvényesülése követeli meg a panaszjogról való megfelelő tájékoztatást, amelyet az intézkedés végeztével, erre irányuló külön kérés nélkül kell teljesíteni az Rtv. alapján.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján elfogadta a panaszos azon állítását, hogy a szükséges tájékoztatások egy része elmaradt, egy részüket pedig csak kifejezett kérésre kapta meg.

Azon panasz vonatkozásában, miszerint a rendőrök nem kérdezték meg a panaszostól, hogy szüksége van-e orvosra, a Testület álláspontja a következő. Az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A panaszos – bár az alkalmazott spray hatására köhögni és öklendezni kezdett, amikor bement a házba – az intézkedés következtében nem sérült meg, így az Rtv. ezen rendelkezésének megsértése nem állapítható meg. Ugyanakkor részben az Rtv. 2. §-ában foglaltak alapján (a rendőrség felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak), részben az általános emberiesség követelményeinek megfelelően elvárható lett volna az eljáró rendőröktől, hogy megkérdezzék a rendőri jelentés szerint is láthatóan terhes panaszostól, nincs-e szüksége orvosra. E mulasztást enyhíti az a panaszos által is

elismert tény, hogy az egyik rendőr legalább annyit megkérdezett tőle, hogy ne hozzon-e neki székot.

V.

A Testület az ügy összes körülményét figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy a rendőri mulasztások tényleges hatása nem érte el az alapjogsértés súlyosságának azt a szintjét, amely az állásfoglalásnak az országos főkapitányhoz való megküldését szükségessé tenné.

Ennek oka, hogy bár a körülmények rendkívül szerencsétlen egybeesése miatt a panaszos olyan időben került egy számára nyilvánvalóan ijesztő intézkedés hatálya alá, amikor várandósságából következően egyébként is fokozottan sebezhető, a rendőri intézkedés túlnyomórészt (az intézkedést követő tájékoztatások megfelelő teljesítésének és az elvárható segítség felajánlásának elmaradásáig) jogszerű volt, az intézkedés okáról a panaszos végül tájékoztatást kapott, és ő maga is úgy nyilatkozott, hogy volt olyan rendőr, aki az elvárhatóhoz közelítő magatartást tanúsított.

Erre való tekintettel a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a panasznak az intézkedést foganatosító szervhez való áttételéről döntött, felhívva a figyelmet arra, hogy a rendőrség vizsgálja ki kellő gondossággal a panaszban megfogalmazott kártalanítási igényt, illetve fontolja meg annak lehetőségét, hogy a panaszostól levélben vagy más módon kérjen elnézést az okozott kényelmetlenségért. A panaszos maga is úgy nyilatkozott, hogy az adott helyzetben megérti, ha az eljáró rendőrök „idegesek” voltak, és nem is e rendőrök felelősségre vonását, csak az eljárás kivizsgálását és a vizsgálat eredményéről való megfelelő tájékoztatását kérte. A Testület úgy véli, hogy mivel az intézkedés lényegi részét tekintve jogszerű volt, ugyanakkor érthető módon riadalmat keltett a különösen sebezhető állapotban lévő panaszosban, egy ilyen megoldás megfelelően orvosolja a helyzetet, és hozzájárul a rendőrség és az állampolgárok közötti bizalom megerősítéséhez.

Budapest, 2008. október 21.

Dr. Kaltenbach Jenő sk.
elnök

Dr. Juhász Imre sk.
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra sk.
testületi tag

Dr. Féja András sk.
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf sk.
előadó testületi tag